

Провадження № 1235/25
Реєстраційний № 1235/1/14-2/2025

Р І Ш Е Н Н Я
про притягнення до дисциплінарної відповідальності

м. Одеса

25 листопада 2025 року

Дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Одеської області у складі голови палати Тулякової М.А., секретаря палати Бакаянної Н.М., членів палати Новицького В.М., Іванової П.В., Маслова В.Г., Пришляк Т.О. Слободяника О.І., Бойко Г.В., Чудновського М.З., розглянувши у відкритому засіданні дисциплінарну справу стосовно адвоката ОСОБА_1 (свідectво про право на зайняття адвокатською діяльністю ІНФОРМАЦІЯ_1), заслухавши повідомлення члена дисциплінарної палати КДКА Одеської області Чудновського М.З. про результати перевірки, -

В С Т А Н О В И Л А:

Процедура розгляду скарги.

15.08.2025 року до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Одеської області надійшла скарга ОСОБА_2 у відношенні адвоката ОСОБА_1 .

Того ж дня скаргу передано до дисциплінарної палати КДКА Одеської області для перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката.

Дорученням голови ДП КДКА Одеської області М.А. Тулякової №1342/0/4-25 від 25 серпня 2025 року, члена дисциплінарної палати Чудновського М.З. уповноважено провести перевірку відомостей, викладених у скарзі громадянина ОСОБА_2.

В порядку ст. 38 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» член дисциплінарної палати Чудновський М.З. звернувся до адвоката ОСОБА_1 з повідомленням про проведення щодо нього перевірки для отримання письмових пояснень по суті порушених питань.

16.10.2025 року адвокатом ОСОБА_1 подано пояснення по суті порушених у скарзі питань.

24.10.2025 року скаржником ОСОБА_2 подано додаткові пояснення до скарги.

04.11.2025 року за результатами розгляду скарги щодо поведінки адвоката, довідки та всіх матеріалів перевірки дисциплінарна палата КДКА Одеської області прийняла рішення, яким порушила дисциплінарну справу стосовно адвоката ОСОБА_1 за наявністю в його діях ознак дисциплінарного проступку та призначила її розгляд на 25.11.2025 року.

Всі учасники провадження були належним чином повідомлені про дату, час і місце проведення засідання дисциплінарної палати КДКА Одеської області, що підтверджується наявними у матеріалах провадження доказами.

На засідання дисциплінарної палати КДКА Одеської області, яке відбулося 25.11.2025 о 15:00 ніхто із учасників провадження не з'явився.

Голова ДП КДКА Одеської області оголосила склад дисциплінарної палати, який буде розглядати справу. Заяв про відводи, самовідводи не надходило. Клопотань, заяв до початку розгляду дисциплінарного провадження не надходило.

Голова дисциплінарної палати надала слово члену дисциплінарної палати, який проводив перевірку для стислої доповіді матеріалів дисциплінарного провадження за результатом проведеної перевірки.

Виклад позицій та доводів учасників дисциплінарного провадження.

Скаржник ОСОБА_2 зазначає, що під час судового засідання Пересипського районного суду м. Одеси у справі № 752/21544/18, яке відбулося 13.08.2025 року адвокат ОСОБА_1 під час свого виступу спочатку вибірково, а потім повністю перейшов на російську мову.

Скаржник ОСОБА_2 зазначає, що адвокат ОСОБА_1 не мав права використовувати російську мову або переходити на неї під час судового засідання 13.08.2025.

Скаржник ОСОБА_2 звертає увагу на заяву адвоката ОСОБА_1 від 06.08.2025 року до суду у вищезазначеній справі, де адвокат використовує українську мову.

Скаржник ОСОБА_2 стверджує, що виходячи з цієї заяви адвокат ОСОБА_1 володіє українською мовою, але під час виступу в суді використовує російську мову.

Скаржник ОСОБА_2 стверджує, що адвокат ОСОБА_1 в своїй професійній діяльності вдався до засобів та методів, які суперечать чинному законодавству, чим порушив присягу адвоката та Правила адвокатської етики.

У зв'язку з вищенаведеним скаржник ОСОБА_2 просить притягнути до дисциплінарної відповідальності адвоката ОСОБА_1 та застосувати до нього дисциплінарне стягнення у вигляді позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України або зупинення права на заняття адвокатською діяльністю строком на один рік.

24.10.2025 до дисциплінарної палати КДКА Одеської області від скаржника ОСОБА_2 надійшли додаткові пояснення до скарги, в яких він стверджує, що адвокат ОСОБА_1 не просто сказав одне – два слова російською мовою, він повністю перейшов на неї і почав зачитувати документи, читати з них цитати і давав пояснення протягом тривалого часу.

Скаржник ОСОБА_2 стверджує, що поведінка адвоката ОСОБА_1 є неприйнятною та явно дискредитує адвокатську спільноту, її діяльність, підриває повагу до професії адвоката та в цілому престиж адвокатури.

16.10.2025 до кваліфікаційно дисциплінарної комісії адвокатури в Одеській області надійшли пояснення адвоката ОСОБА_1.

Адвокат ОСОБА_1 зазначає, що дійсно приймав участь в судовому засіданні Пересипського районного суду м. Одеси у справі № 752/21544/18, яке відбулося 13.08.2025 як представник відповідача.

Адвокат ОСОБА_1 стверджує, що усі документи в цій справі ним були представлені державною мовою, також, він відповідав на запитання державною мовою.

Адвокат ОСОБА_1 стверджує, що через деякий час він автоматично і непомітно для себе перейшов на російську мову під час своєї усної відповіді на запитання судді та деякий час говорив нею на судовому засіданні.

Адвокат ОСОБА_1 зазначає, що ніхто з учасників процесу, включаючи суддю, не робив йому жодних зауважень з цього приводу. Після того, як позивач ОСОБА_2 повідомив його, що він буде подавати на нього скаргу за використання російської мови, адвокат ОСОБА_1 припинив спілкування російською мовою. Більше в цьому судовому засіданні він не використовував російську мову.

Адвокат ОСОБА_1 вважає, що Цивільно-процесуальний кодекс України прямо не забороняє йому розмовляти російською мовою при дачі усних пояснень.

Адвокат ОСОБА_1 стверджує, що цей випадок був винятком із правил, оскільки, зазвичай, він використовує державну мову.

Адвокат ОСОБА_1 просить, щоб при прийнятті рішення щодо нього врахували, що «цей випадок був одноосібним, був грубим, та не завдав шкоди жодній зі сторін».

24.11.2025 до дисциплінарної палати КДКА Одеської області надійшло повідомлення від адвоката ОСОБА_1, в якому він зазначає, що у своїх письмових поясненнях допустив друкарську помилку.

Адвокат ОСОБА_1 стверджує, що був притягнений до адміністративної відповідальності на підставі Постанови № 547 про адміністративне правопорушення від 10.10.2025, яка винесена Уповноваженою із захисту державної мови О. Івановською, копія якої є в матеріалах справи.

Адвокат ОСОБА_1 стверджує, що вже поніс істотне покарання, у вигляді штрафу на суму 3400 гривень (три тисячі чотириста гривень).

Адвокат ОСОБА_1 просить провести засідання дисциплінарної палати КДКА Одеської області 25.11.2025 без його участі, у зв'язку зі станом здоров'я адвоката ОСОБА_1, а також в разі притягнення до дисциплінарної відповідальності, призначити мінімальне стягнення у вигляді попередження.

Виклад встановлених обставин та мотиви прийняття рішення.

Правові засади організації і діяльності адвокатури та здійснення адвокатської діяльності в Україні визначає Закон України від 05 липня 2012 року № 5076-VI «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Статтю 2 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначено, що адвокатура України - недержавний самоврядний інститут, що забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації і діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом. Адвокатська діяльність здійснюється на принципах верховенства права, законності, незалежності, конфіденційності та уникнення конфлікту інтересів (частина перша статті 4 Закону).

Приписами статті 33 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначено, що адвокат може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності у порядку дисциплінарного провадження з підстав, передбачених цим Законом. Дисциплінарне провадження - процедура розгляду письмової скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку. Дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України.

В ході розгляду дисциплінарної справи було встановлено, що під час судового засідання Пересипського районного суду м. Одеси у справі № 752/21544/18, яке відбулося 13.08.2025 року адвокат ОСОБА_1 під час свого виступу спочатку вибірково, а потім повністю перейшов на російську мову.

Під час перевірки був прослуханий відео файл технічного запису судового засідання від 13.08.2025, наданого скаргником ОСОБА_2, на якому адвокат ОСОБА_1 дійсно використовує російську мову під час виступу на судовому засіданні та відповіді на запитання судді, у період з 25 по 30 хвилину запису.

Згідно ст. 3 Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» правовою основою діяльності адвокатури України є Конституція України, цей Закон, інші законодавчі акти України.

Стаття 10 Конституції України визначає, що державною мовою в Україні є українська мова. Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України.

В свою чергу, стаття 6 Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» визначає, що адвокатом може бути фізична особа, яка володіє державною мовою відповідно до рівня, визначеного згідно із Законом України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Згідно ст. 1 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», єдиною державною (офіційною) мовою в Україні є українська мова.

Статус української мови як єдиної державної мови зумовлений державотворчим самовизначенням української нації. Державний статус української мови є невіддільним елементом конституційного ладу України як унітарної держави.

Частина 6 статті 1 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» визначає статус української мови як єдиної державної мови передбачає обов'язковість її використання на всій території України при здійсненні повноважень органами державної влади та органами місцевого самоврядування, а також в інших публічних сферах суспільного життя, які визначені цим Законом.

Адвокат зобов'язаний спілкуватися в суді державною мовою, оскільки стаття 6 Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» визначає, що він володіє державною мовою.

Відповідно п. 11 ч. 1 статті 9 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків зобов'язані, зокрема, адвокати.

Відповідно до абзацу 1 статті 7 Правил адвокатської етики, у своїй професійній діяльності адвокат (адвокатське бюро, адвокатське об'єднання) зобов'язаний використовувати всі свої знання та професійну майстерність для належного захисту й представництва прав та законних інтересів клієнта, дотримуючись чинного законодавства України, сприяти утвердженню та практичній реалізації принципів верховенства права та законності.

Згідно абзацу 1 статті 11 Правил адвокатської етики, зважаючи на суспільну значущість і складність професійних обов'язків адвоката, від нього вимагається високий рівень професійної підготовки, ґрунтовне знання чинного законодавства.

Стаття 42 Правил адвокатської етики визначає, що представляючи інтереси клієнта або виконуючи функцію захисника в суді, адвокат зобов'язаний дотримуватися вимог чинного процесуального законодавства, законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність, про судоустрій і статус суддів, іншого законодавства, що регламентує поведінку учасників судового процесу, а також вимог Правил.

Отже, відомості, які містяться у скарзі громадянина ОСОБА_2 у відношенні адвоката ОСОБА_1 знайшли своє підтвердження під час перевірки та розгляду справи.

Згідно зі статтею 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності є вчинення ним дисциплінарного проступку.

Дисциплінарним проступком адвоката є:

- 1) порушення вимог несумісності;
- 2) порушення присяги адвоката України;
- 3) порушення правил адвокатської етики;
- 4) розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення;
- 5) невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків;
- 6) невиконання рішень органів адвокатського самоврядування;
- 7) порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом.

З огляду на викладене, дисциплінарна палата вважає, що в діях адвоката ОСОБА_1 наявні порушення п.п 3, 5 ч. 2 ст. 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», ст. 7, ч. 2 ст. 11 Правил адвокатської етики. Поведінка адвоката ОСОБА_1 не відповідає положенням Хартії основних принципів європейської адвокатської професії та Загального кодексу правил для адвокатів країн Європейського співтовариства.

З урахуванням всіх обставин дисциплінарної справи, особи адвоката ОСОБА_1 того факту, що раніше він не притягувався до дисциплінарної відповідальності, дисциплінарна палата вважає за необхідне застосувати до нього дисциплінарне стягнення у вигляді попередження.

Керуючись ст.ст. 4, 21, 33, 34, 36 - 39 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», дисциплінарна палата Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Одеської області, -

В И Р І Ш И Л А:

1. Притягнути адвоката ОСОБА_1, (свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю ІНФОРМАЦІЯ_1) до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку, передбаченого п. 5 ч. 2 ст. 34 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

2. Застосувати до адвоката ОСОБА_1, (свідоцтво про право на зайняття адвокатською діяльністю ІНФОРМАЦІЯ_1) дисциплінарне стягнення у вигляді **попередження**.

3. Копію даного рішення направити адвокату ОСОБА_1 за адресою: ІНФОРМАЦІЯ_2.

4. Копію даного рішення направити скаржнику ОСОБА_2 за адресою: ІНФОРМАЦІЯ_3.

Рішення дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Одеської області може бути оскаржено протягом 30 (тридцяти) днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.